

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Černého, Ph.D., a soudců Mgr. Radima Kadlčáka a Mgr. Ladislava Vaško ve věci

žalobce: **P. K.**, narozený X
bytem X
zastoupený Mgr. Filipem Humplem, advokátem
sídlem Bílinská 1147/1, 400 01 Ústí nad Labem

proti
žalovanému: **Úřad práce České republiky – Krajská pobočka v Ústí nad Labem**
sídlem Revoluční 3289/13, 400 01 Ústí nad Labem,

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v zahájení a vedení řízení o přeplatku na dávce: Příspěvek na bydlení za období 1/2025-3/2025,

takto:

- I. Žaloba **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Filipu Humplovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce a náhrada hotových výdajů ve výši 10 140 Kč, jež mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), se žalobce prostřednictvím svého ustanoveného zástupce, který podanou žalobu upřesnil a doplnil, domáhal toho, aby soud vydal následující rozsudek:
 - I. *Určuje se, že zásah žalovaného spočívající v zahájení a vedení řízení o přeplatku na dávce: Příspěvek na bydlení za období 1/2025-3/2025 na základě žalobci doručeného oznámení vydaného Úřadem práce České republiky – Krajská pobočka v Ústí nad Labem, kontaktní pracoviště v Teplicích, ze dne 8. 9. 2025, č. j. 199534/25/TP, je nezákonný.*
 - II. *Žalovanému se zakazuje pokračovat v tomto řízení o přeplatku na dávce: Příspěvek na bydlení za období 1/2025-3/2025.*
 - III. *Žalovanému se přikazuje obnovit stav před tímto zásahem tím, že rozhodne o zastavení řízení o přeplatku na dávce: Příspěvek na bydlení za období 1/2025-3/2025 na základě žalobci doručeného oznámení vydaného Úřadem práce České republiky – Krajská pobočka*

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

v Ústí nad Labem, kontaktní pracoviště v Teplicích, ze dne 8. 9. 2025, č. j. 199534/25/TP, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku.

2. Zároveň ustanovený právní zástupce žalobce v upřesnění a doplnění žaloby navrhl, aby soud vydal podle § 38 odst. 1 s. ř. s. předběžné opatření, že:

Zásah žalovaného spočívající v zahájení a vedení řízení o přeplatku na dávce: Příspěvek na bydlení za období 1/2025-3/2025 na základě žalobci doručeného oznámení vydaného Úřadem práce České republiky – Krajská pobočka v Ústí nad Labem, kontaktní pracoviště v Teplicích, ze dne 8. 9. 2025, č. j. 199534/25/TP, ani veškeré navazující postupy nebo rozhodnutí žalovaného nemají vůči žalobci právní účinky.

Eventuálně, že:

Povinnost vrátit přeplatek ve výši 4 041 Kč nejpozději do 31. 12. 2025 stanovená rozhodnutím ze dne 6. 10. 2025, č. j. 217080/25/TP, vydaného v řízení o přeplatku na dávce: Příspěvek na bydlení za období 1/2025-3/2025 zahájeného na základě žalobci doručeného oznámení Úřadu práce České republiky – Krajská pobočka v Ústí nad Labem, kontaktní pracoviště v Teplicích, ze dne 8. 9. 2025, č. j. 199534/25/TP, není vůči žalobci vymahatelná.

3. S ohledem na obsah předmětné žaloby, resp. jejího upřesnění a doplnění ustanoveným zástupcem žalobce, je tak dle soudu v projednávané věci nepochybné, že žalobce uplatnil žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu podle § 82 a násl. s. ř. s.
4. Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
5. Před vlastním projednáním věci je však soud vždy povinen zkoumat, zda jsou splněny podmínky řízení a zda neexistují překážky bránící věcnému projednání žaloby. V případě žaloby na ochranu před nezákonným zásahem musí soud mimo jiné vyhodnotit, zda žaloba není nepřípustná ve smyslu § 85 s. ř. s., který stanoví, že žaloba je nepřípustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.
6. V daném kontextu pak zdejší soud rekapituluje, že k upřesněné a doplněné žalobě bylo žalobcem připojeno mj. i jím poukazované oznámení žalovaného o zahájení řízení o přeplatku na příspěvku na bydlení ze dne 8. 9. 2025, č. j. 199534/25/TP, sp. zn. 1558-25-TP, za období 1/2025-3/2025 (zjištěn přeplatek ve výši 4 041 Kč). Stejně tak bylo žalobcem předloženo rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 10. 2025, č. j. 217080/25/TP, sp. zn. 1558-25-TP, kterým bylo rozhodnuto o vzniku přeplatku na dávce státní sociální podpory – příspěvek na bydlení za období 1/2025-3/2025, sp. zn. 1558-25-TP, přiznané žalobci ve výši 4 041 Kč a o povinnosti vrátit uvedený přeplatek do dne 31. 12. 2025 na účet žalovaného. Soud si následně ve věci, ve které byly vydány nadepsané dokumenty, vyžádal od žalovaného předložení úplné spisové dokumentace. Ze správního spisu zn. 1558-25-TP se poté nad rámec již uvedeného mj. podává, že Ministerstvo práce a sociálních věcí jako nadřízený správní orgán žalovaného rozhodnutím ze dne 13. 11. 2025, č. j. MPSV-2025/225818-916 (v právní moci dne 19. 11. 2025), zamítlo odvolání žalobce a potvrdilo rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 10. 2025, č. j. 217080/25/TP, kterým bylo rozhodnuto o výše odkazovaném přeplatku na dávce státní sociální podpory – příspěvku

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

na bydlení.

7. V daném případě soud seznal, že podaná žaloba směřuje konkrétně proti zahájení a vedení řízení o přeplatku na dávce příspěvek na bydlení za období 1/2025-3/2025. V poukazovaném správním řízení se však žalobce mohl proti úkonům žalovaného najisto bránit tomu odpovídáními prostředky nápravy nebo ochrany plynoucími ze zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Ostatně sám žalobce v předmětném správním řízení uplatnil odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 10. 2025, č. j. 217080/25/TP, o kterém následně rozhodlo Ministerstvo práce a sociálních věcí rozhodnutím ze dne 13. 11. 2025, č. j. MPSV-2025/225818-916 (v právní moci dne 19. 11. 2025), proti němuž je přípustná žaloba podle § 65 a násl. s. ř. s.
8. Vzhledem k dříve popsanému soud zdůrazňuje, že zásahová žaloba dle § 82 a násl. s. ř. s. je s ohledem na svou povahu subsidiární k jiným typům žalob. To je ostatně smysl celé koncepce nezákonného zásahu, kde soudy chrání adresáta zásahu jen tehdy, nelze-li použít jiné žalobní typy. Subsidiarita vůči ostatním žalobním typům tedy znamená, že zásahová žaloba je přípustná teprve tehdy, pokud nepřichází v úvahu podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. (srov. např. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015-160, nebo rozsudek téhož soudu ze dne 31. 3. 2023, č. j. 3 As 347/2021-66). V žalobě proti rozhodnutí přitom lze namítat nezákonnost řízení, které předcházelo vydání toho kterého rozhodnutí (srov. např. Kühn, Z., Kocourek, T. a kol.: *Soudní řád správní: Komentář*, Systém ASPI, Wolters Kluwer, k § 82, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2005, č. j. 1 Afs 16/2004-90). V tomto kontextu soud dále odkazuje např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 Aps 3/2004-42, v němž bylo jasně vyloženo, že „z ustanovení § 85 s. ř. s. plyne, že ve vztahu mezi žalobou proti rozhodnutí a žalobou proti nezákonnému zásahu správního orgánu má primát žaloba proti rozhodnutí a možnost úspěšně podat žalobu proti nezákonnému zásahu nastupuje teprve tehdy, pokud žaloba proti rozhodnutí nepřipadá v úvahu.“ Obdobně lze zmínit i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2006, č. j. 2 Afs 17/2005-50, ze kterého se podává, že „žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu (§ 82 s. ř. s.) může žalobce podat jen tehdy, vyčerpá-li předtím ostatní dostupné právní prostředky nápravy (§ 85 s. ř. s.). Vydal-li správní orgán v žalobcově věci rozhodnutí, je takovým prostředkem nápravy žaloba proti rozhodnutí správního orgánu (§ 65 s. ř. s.).“ (srov. také rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 18. 2. 2014, č. j. 45 Af 28/2013-131).
9. Nadto lze poukázat i na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která se možností posouzení zahájení (a vedení) správního řízení jako tvrzeného zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s. zabývala. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 11. 2018, č. j. 10 As 220/2016-204, shrnul, že „již v rozsudku ze dne 31. 1. 2011, č. j. 2 Aps 4/2010-63, bod 23, konstatoval, že samotné zahájení správního řízení nemá vůči jeho účastníkovi přímý donucující charakter, nejde ani o přímý a bezprostřední zásah do svobodné sféry jednotlivce, a proto se pojmově nemůže jednat o nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. Pokud zahájení správního řízení nemá donucující povahu, byť by (snad) byl tento úkon učiněn v rozporu se zákonem, může se jednat pouze o vadu správního řízení, proti níž lze uplatnit výtku v řízení o opravných prostředcích proti rozhodnutí ve věci samé, event. posléze v rámci řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. (...) Pomocí zásahové žaloby zpravidla nelze docílit „předstižného“ posouzení takových jednotlivých procesních úkonů správního orgánu, jejichž

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

zákonnost má mít význam při posuzování konečného rozhodnutí. Zásahová žaloba není alternativou žaloby proti rozhodnutí podle § 65 s. ř. s. Žalobce nemůže zásahovou žalobu libovolně použít vedle žaloby proti rozhodnutí, aby znásobil své šance na úspěch ve věci samé. Zásahová žaloba je doplňkem žaloby proti rozhodnutí. Je jakousi „záchrannou sítí“ pro situace, v nichž si nelze vystačit s žalobou proti rozhodnutí, protože akt veřejné správy není možno jako rozhodnutí identifikovat pro absenci některého z jeho znaků (srov. usnesení rozšířeného senátu č. j. 7 Aps 3/2008-98; či rozsudek ze dne 23. 11. 2017, č. j. 9 As 238/2017–89, věc CHAPS).“

10. Smyslem zásahové žaloby tedy rozhodně není poskytovat ochranu proti (dílčím) procesním postupům (úkonům) správních orgánů v průběhu správního řízení, které vyústí ve vydání rozhodnutí, proti němuž lze podat žalobu podle § 65 a násl. s. ř. s. Jinak řečeno, zásahová žaloba nemá sloužit k prostému negování správního řízení. Přesně taková situace však v řešené věci nastala, neboť namítaná procesní pochybení žalovaného představují potenciální vady řízení, jimiž se na základě námitek žalobce mohl zabývat odvolací správní orgán, popř. následně i správní soud, avšak k žalobě proti takovému rozhodnutí podané dle § 65 a násl. s. ř. s.
11. K tomu soud znovu připomíná, že žalobce ve věci uplatnil odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 10. 2025, č. j. 217080/25/TP, o kterém následně rozhodlo Ministerstvo práce a sociálních věcí rozhodnutím ze dne 13. 11. 2025, č. j. MPSV-2025/225818-916 (v právní moci dne 19. 11. 2025). Výsledkem podání nadepsaného prostředku nápravy tudíž bylo právě správní rozhodnutí o odvolání, proti kterému žalobce případně může podat žalobu proti rozhodnutí podle § 65 a násl. s. ř. s., nikoliv žalobu proti nezákonnému zásahu správního orgánu dle § 82 a násl. s. ř. s.
12. Pro úplnost soud v kontextu shora konstatovaných závěrů žalobce upozorňuje na fakt, že dle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu proti rozhodnutí podle § 65 s. ř. s. [zde případně proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 13. 11. 2025, č. j. MPSV-2025/225818-916 (v právní moci dne 19. 11. 2025)] podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.
13. Vzhledem ke všemu dříve uvedenému tak soud ve věci uzavřel, že zde existuje jiný právní prostředek, jímž se žalobce může domáhat ochrany proti tvrzenému protiprávnímu postupu žalovaného (tj. případná žaloba proti rozhodnutí o odvolání, jak už bylo výše vyloženo). Soud proto shledal, že žaloba upřesněná a doplněná ustanoveným zástupcem žalobce, a to k výzvě soudu ze dne 15. 10. 2025, č. j. 42 Ad 18/2025-12, je nepřípustná podle § 85 s. ř. s., a tudíž ji výrokem I. usnesení podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl.
14. O návrhu žalobce na vydání předběžného opatření ve věci soud za vyvstálé situace již samostatně nerozhodoval, jelikož podanou žalobu tímto usnesením odmítl, přičemž se tak rozhodnutí o tomto návrhu stalo zjevně bezpředmětným.
15. Výrok II. usnesení o náhradě nákladů řízení je pak založen na § 60 odst. 3 větě první s. ř. s., podle které žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.
16. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Filipu Humplovi, advokátovi, který byl žalobci ustanoven usnesením zdejšího soudu ze dne 15. 10. 2025, č. j. 42 Ad 18/2025-12, přiznal soud podle § 35 odst. 10 s. ř. s. odměnu za zastupování žalobce a náhradu hotových výdajů v celkové výši 10 140 Kč. Odměna za jeden úkon právní služby činí 4 620 Kč podle § 7

Shodu s prvopisem potvrzuje: I. T.

bodů 5 a § 9 odst. 5 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Odměna za dva úkony právní služby za zastupování žalobce dle § 11 odst. 1 advokátního tarifu [převzetí a příprava zastoupení – písm. b); podání návrhu – písm. d)] je tedy v tomto případě 9 240 Kč. Ustanovenému právnímu zástupci žalobce dále náleží podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu náhrada hotových výdajů advokáta 900 Kč (tj. dva režijní paušály po 450 Kč). Celková částka odměny přitom bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 15. prosince 2025

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
předseda senátu